

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БҮТЭЭГДЭХҮЙН СӨНИН

Бүгэдэ арадай сонин

1998
Февралин
21

Үбэлэй һүүл
харагшан үхэр
харын
25
гарагай 7
СУББОТО
№ 34 (19875)

Газетын сэн хэлсээтэ

1921 оной
декабриин
21-һээ гарана

Мүнөөдэрэй
шухала
асуудал

Февралин 23-Эсэгэ ороноо хамгаалагшын үдэр

үдэртэ тэмсэнэ, эмхидхэлэй ехэ
хүдэлмэри ябуулана,
ябуулахашьебди.

Үнгэрһэн жэлдэ районий
эдэбхитэдэй хабаадалгатайгаар
үнгэргэгдэһэн пленум дээрэ
районий захиргаанай толгойлогшо
А.Бертаков ажаһуудалай
коммунальна ажахыда эхилһэн
хубилаалта тухай, Советскэ районий
зонино социальна талаар хангадаг
таһагыг даагша Н.С.Олейникова
пенсийн шэнэ хуули тухай
элидхэлнүүдые хэжэ, үндэр
наһагайшуудай ханаа зобоохон
мүнөөдэрэй шухала асуудалнуудта
тодорхой харюунуудыг үгэһэн
байха юм. Мүн Сталинград
шадархи байлдаанда фашист
эзэмдэгшэдыг бута сохион 55

СЭСЭГЫ МЭТЭЭР АРШАЛАЯ

Эхэ ороноо хамгаалагша. Эдэ
үгэнүүднэй гүүхын хууданда
алтан үзэгүүдээр бэшгэгдэһэн тула,
дүн бүхэнэй ухаан бодоодо сэсэгы
мэтээр омогорхон сэнгэгдэжэ, хүн
бүхэнэй үнэргэй сэнгэйдэ тоологдон,
мүнхэжэһэн гээшэ. Манай ороной
Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй, Далайн-
Сэргэй сэрэгшэд мүнөөдэр Эхэ
орон соогоо баигуулагдаһан
жабхаланга һайндэрэйгөө 80
жэлэй ойн баярай үдэрыг
дайшалхы бэлдхэлтэй жагсаалдаа
утгажа баниһан.

Дайнай, ажалай ветеранууд
Агууехэ энэ һайндэрөөр
жагсаалдаа байһан хүбүүд,
басагадаа, Эсэгэ ороноо
хамгаалгын дайнда хабаадаһан
үбгэдэ, хүгшэдоо доро дохин
амаршалнабди.

Хоньшын мэдэһээр, бидэнэр
хүндэ хүшэр ажабайдал,
ажуудалтайбди. Демокрадуудбди
гэжэ бээс байрхаһан ороной
хүтэбэрилэгшэд. Эхэ оронойгөө
саалаадаа яагаад ажамидарха тухай
өблөдөөшье хүсэд ойлонгүй, энэ
тэрэ зарлиг, захиралта гаргажа,
бидэнэрэ мэхэлхы оролддоно.
Ийнгэдэ байхадань, Армида алба
хэжэ ябаһан хүбүүднэй гүрэнэй
ялгөө бага тэдхэмжэ абана. Тийбэ
ялгашье гүрэнэйгөө хилэ
нүдэнэйгөө сэсэгы мэтээр
аршалан хамгаалжа ябахы үнэн
зүрхэнһөө оролддоно.

Манай районий дайнай, ажалай
ветеранууд орон, тэрэ тоодо
республика соогоо боложо байһан
бүхы хэмжээ ябуулгануудга эдэбхи
үүсхэлтэй, оор хабаадалсаха
эрхэлзэдэ, зорилгодо абтанхай юм.
Жэһээ болгон, эндэ хэдэн баримта
дурдаха хүсэлтэйб. Бүхы совет
арад, ороймнай Зэбсэгтэ
Хүсэнүүдэй сэрэгшэд Эсэгэ ороноо
хамгаалгын дайнай Агууехэ
Илаатын 50 жэлэй ойн баярай
үдэрыг баянханаар хаа хаанагүй
тэмдэглээ. Эндэһээ уламжалан, мүн
тээншье районий
урда ветерануудай совет үндэр наһатай
болоһон үбгэдэ, хүгшэдэйгөө
ажайдал ажаһуудал
айжаруууһан хойноһоо үдэрһөө

жэлэй ойн баярай үдэр үргэнөөр
тэмдэглэгдээ. Манай райондо тус
байлдаанда хабаадалсаһан 38
ветеранууд тоологдон.

Хэдэн жэлэй туршада шууяа
татаһан хотын ветерануудай гэр
одоошье ашгаалагада үгтэжэ,
райониймнай дайнай 20 ветеран
шэнэ байрада орожо түбхинһэн
гээшэ. Сэхыень хэлэхэдэ, районий
ветерануудай соведэй хараалһан
хэмжээ ябуулгануудай нэгэ
зариманинь ханаһанда хүрэмэ
бөөлүүлэгдэнгүй. Эндэ бидэнэр
зэмэтэй бэшэбди.

Байгша оной түрүүшын хахад
жэлэй туршада хэдэхэ хэмжээ
ябуулгануудаа һаяхан хараалаа
һэмди. Хараалагдаһан эдэ хэмжээ
ябуулгануудай дуида ветерануудай
эхин эмхиин соведэй хүдэлмэри
шалгажа үзэхэ конкур соносхобо
гээшэбди. Республикын
аймагуудай, городуудай
ветерануудай соведүүд энэ үүсхэлтэ
хэрэгтэмнай дэмжээ байһанинь
дамжагүй. Советскэ районий эхин
эмхиин ветерануудай соведүүдэй
дуида эдэбхи үүсхэлтэйгөөр
хүдэлдэг коллективүүд олон юм.

Эндэ нэгэ хэдэнь нэрлэхэдэ,
Улаан-Үдэн хүгжэмэй коллежийн
соведэй түрүүлэгшэ З.Тогочеева,
Зарчин тосхойной багшанарай
ветерануудай соведэй
түрүүлэгшэнэр В.Гриценко,
А.Силкина, Буряад Республикын
авиаторнуудай соведэй түрүүлэгшэ
А.Кисилев, "Буряад үнэн", "Правда
Бурятии" газетэнүүдэй
ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ
Б.Цыремшилова, И.Щекотов болон
бусад. Эдэнэрэй эдэбхи, үүсхэлээр
коллектив бүхэнэй ветерануудай
эдэнэртэ баяр баясхалан хүргэжэ
ябадаһын, һайшаалтай юм.

Эхэ орон, республика соогоо
тэмдэглэгдэжэ байгаа. Эсэгэ ороноо
хамгаалагшадай һайндэрөөр бүхы
залуу үетэниие, үндэр наһатай
ветерануудыг амаршалхыемни
зүбшөөгыл!

Л. БОЛДОНОВ,
Советскэ районий
ветерануудай соведэй
түрүүлэгшэ.

ЗЭБСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДЭЙ СЭРЭГШЭДТЭ, ЗАПАСАЙ СОЛДАДУУД, ОФИЦЕРНҮҮДТЭ, ДАЙНАЙ БОЛОН АЖАЛАЙ ВETERАНУУДА, БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ЭРХЭТЭДТЭ Х А Н Д А Л Г А

ХҮНДЭТЭ ЭСЭГЭ ОРОНОЙХИДНАЙ!

1998 оной февралин 23-да манай арад Эсэгэ
орноо хамгаалагшын үдэрыг һайндэрлэнэ.

Энэ һайндэр арадай олон зуун жэлэй бүхы
түүхын үедэхи сэрэгтэй эрхим ёһо заншалуудыг
һүлдэлэн тэмдэглэнэ. Эсэгэ ороноо хамгаалагшад
Россин арадаг ходоодо хүндэтэй байһан юм.

Эсэгэ ороной алдар солын аша туһада ами
наһа, эдүүр энхээ үгэһэн бүхы хүнүүд, Эсэгэ
орноо хамгаалагшадай зэргэнүүдтэ мүнөөдэр
жагсагшад - бүгэдөөроо Эсэгэ оронойхидой
хизааргүй баяр баясхаланда хүртэхэ аша габьяатай.

Мүнөө ажаһуугшад түүхын хэшээл
хургаалуудыг ой ухаандаа ханажа ябахы уялгатай.
Нэгэн хүсэл ханалтай, Эсэгэ оронойгөө түлөө
ханаагаа зобохо сэнэгтэйшүүлыг жагсаан
хамтаруулжа шаданан лэ гүрэн илагдашагүй байха
зэргэтэй.

Арми болбол сэрэгтэй зэргэ жагсаалай нэгэл
хуби, аюул гасаланга үе сагта дайсанай урдаһаа
эсэргүүсэн бододог хүсэний багахан лэ хуби
болон. Тиймэһээ Армин болон Флодой
коллективүүдтэ боложо байгаа үйлэ хэрэгүүдтэ,
мүр дээрэ погонуудыг зүүдэг хүнүүдэй ханаа
зобоодог хүндүүлэхэ асуудалнуудта олонингэ тон
анхарал һонирхолтойгоор хандан ажаглана.

Мүнөөдэр Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй баатарлиг ёһо
заншалуудыг Эсэгэ ороноо хамгаалагшадай шэнэ
үгэнүүд үргэлжэлүүлэн арьбажуула. Социально-
экономическа орёо эрхэ байдалда Армин болон
Флодой сэрэгшэд эрэлхэг зориг гарган, Россин
Федерациин бүрин эрхэтэ байдалыг, газар
дайдны нэгэн бүхэлине хамгаалха гэһэн
сэрэгтэйгээ уялгыг нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ.
Россин өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадал
бэхижүүлэгдэ, залуушуулыг Эсэгэ орондоо
дурагатайгаар хүмүүжүүлэгдэ дайнай болон Зэбсэгтэ
Хүсэнүүдэй ветеранууд горитой хубитая оруула.

Эсэгэ ороноо хамгаалагшын үдэрөөр Таниие
амаршалан, мэндэ хүргэнэб!

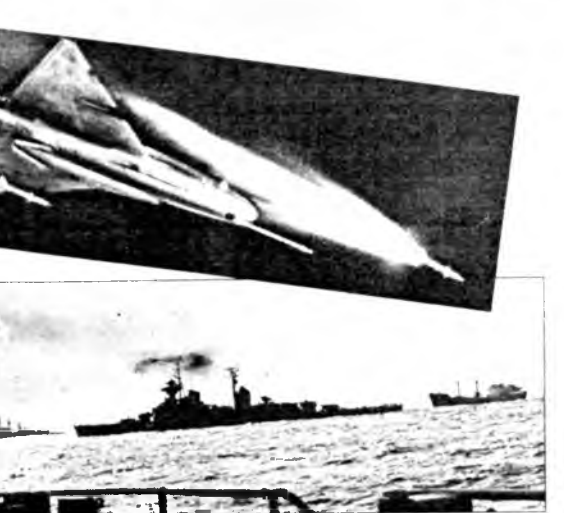
Россин Федерациин Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй нюур
нюурай бүридэдэ сэрэгтэйгээ тангаригта үнэн
байхыг, арадтаа залан шударгыгаар алба хэһыг,
Эсэгэ ороноо эрэлхэгээр, шадамараар хамгаалхыг,
сэрэгтэй нэрэ зэргын һүлдэ солныг, сэрэгтэй
нүхэсэлыг хүндэтгэй дээрэ абажа ябахы хүсэнэб.

Дайнай, ажалай болон Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй
ветерануудта манай Эсэгэ ороной өөрыгөө
хамгаалха хүсэ шадалыг бэхижүүлхын аша туһада
элүүр энхэ, ажалдаа амжалтатай ябахы хүсэнэб.

Эсэгэ ороноо хамгаалагшын һайндэрөөр Таниие
амаршалнаб! Наруул ханхан энэ һайндэр Танай
гэрнүүдтэ баяр баясхалан, амгалан жаргал
асархан болтогой!

Буряад Республикын Президент
А.В.ПОТАПОВ.

Улаан-Үдэ хот,
1998 оной февраль.

Сталинградска байлдаанда илалтын туйлагдаһаар 55 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадаһан Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветерануудай, Россин Армин сэрэгшэдэй залуушуудта зорюулһан ХАНДАЛГА

Бидэ - Сталинградска байлдаанда илалтын
туйлагдаһаар 55 жэлэй ойн һайндэртэ
хабаадагшадай - Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ
дайнай ветерануудай, Россин Армин сэрэгшэдэй
зүгһөө Россин залуу үетэндэ ханданабди.

20-дохи зуун жэл түүхэдэ орожо, манай ороной
арадуудай эрхим шэнжэ шанарыг гэршэлэн
харуулан Агууехэ дайн холодожо байна. Таанар
- залуу үетэд-омогорхохо эрхэтэйт. Танай үбгэн
абанар хоридохи зуун жэлэй хүрнн тахал-
фашизмыг бута сохёо. Олон миллион хүнүүд
дайнда унаа.

Таанар, залуушуул, манай арадай баатарлиг
түүхээр омогорхогты, сахин үлоогты, уг
залгамжалан абагты, орден, медальнуудыг,
фронтоһоо бэшэһэн бэшгүүдыг, хадагалжа
ябагты.

Дайн байлдаанай полинууд дээрэ баатарлигаар
унаһан мэдэжэ, мэдэжэ бэшэһыг хүнүүдэй
дурасхаалыг сахыжа ябагты.

Мүнөөнэй, мүн ерээдүйн сэрэгшэдтэ бидэ
ханданабди. Россин солдат хэзээдэһыг сэрэгтэй
нэрэ хүндэ, алдар солонго алдаагүй юм. Тэдэнэй
эрэлхэг зориг, тангаригтаяа үнэн байдаг
ябадалыг бүхы дэлхэй дээрэ мэдэжэ, таанарта
эгээн пангин юумэн - Эхэ ороноймнай аюулгүйн
байдал, тэрэнэй ерээдүй даалгаданхай. Тиймэһээ
Россин Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй дайшалхы алдар
солыг арьбадагты.

Эхэ оронойгөө хүсые эршэдэн нэмээһэн,
һандаргалта сооһоо үргэн гарган танай аха
нүхэд - дайнда хабаадагшад, таанадта тодо жэшээ
боложо үгэг лэ!

Тэдэнэй уг заншалыг арьбадхан хүгжөөгты,
Россин алдар соло таанадта ехэ шагнал боложо
үгэхэ байна.

Таанадта бидэ этигэнэбди, найданабди.

Росси - танай хуби заяанда гээд ханажа ябагты!

В.А. ГОВОРОВ,

Дайнай ветерануудай Россин комитетэй
түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Герой, армин
генерал;

В.Ф. КУЛАКОВ,

Россин Федерациин Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй
хүмүүжүүлгын хүдэлмэринн талаар Главна
управлениин начальник, генерал-полковник;

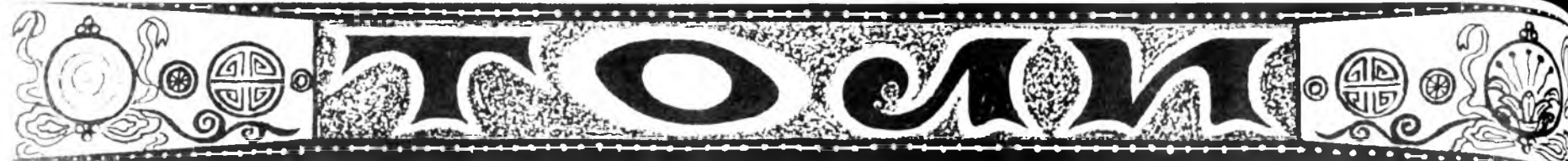
В.Г. КОРЗУН,

летчик-космонавт, Россин Герой;
Н.И. ЯЩЕНКО,

дайнай ветерануудай Омско областной
комитетэй түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Герой.

САГААН НАРААР - ВИЦЕ-ПРЕМЬЕР!

Россин Федерациин вице-премьер Борис Ефимович Немцов
Улаан-Үдэ хот февралин 27-до ерхэнь гэжэ Буряад Республикын
Президенттан болон Правительствын хэблэлэй албан мэдээсэб.
Улаан-Үдэ хоттодо үнгэргэгдэхэ регионуд хоорондын "Сибирское
соглашение" гэһэн зүблөөндэ вице-премьер хабаадаха юм.

Сагаалгание угтуулан

НАСАДА, ГУМБУМДА НАНААН БОДОЛ ХАЙХАН

(Манай хөөрөлдөөн)

Буддын шажанай дэлгэрэн нангин шүтээнэй га зарнуудаар аяншалжа ерэн и, бурханай ном үзэж байхан, нийтын ажалай эдэбхитэн, Буряад Республикын соёлой габьяата хүдэмэриэлэгшэ Владимир Цыренович Гуизыновтай (нахилайн нэрэ - Гүнзэн-Норбо) хаяхан уулзажа хөөрөлдээн байнабди. Сагаан харые угтуулан хээн хөөрөлдөөмнай - уншагшадаймнай онорто.

Тамнай Монгодо буддын шажанай ном үзэж байхадаа, буряад зоной эгээл ехээр шүтэдэг, бүхы Буддын шажананай мүргэдэг нангин газарнуудаар ябажа ерэн байнат. Сэдхэлыетнай баясуулан, хүдэлгэнэ аяншалганууд тухайгаа хөөрөжэ үгтг.

1996 оной май-июнь харануудта Улаан-Баатарта бурханай ном шудалжа байха үедэмнай намда ехэ зол талаан тудаж, монгол мүргэлшэдтэй хамта буддын шажанай дэлгэрэн нангин шүтээнэй газарнуудаар, нэрлэбэл, Хүхэ-Хото, Ланьжжоу, Сиань, Синин, Утайшань, Гумбум гэхэ мэтын мүргэлэй томо-томо хотонуудай дасануудта орожо, хүзгэлхэ, мүргэхэ золтой байгаа.

Ингэжэ Цэжэб эжымни наса, Баруун Жуу тухай багадам хөөрөлдэг ушар одоошье бээлүүлэгдэ. Хүхэ-Хотоноо Голмууд хүрэтэр поездоор ошожо, тэндэ хоёрхон хонононой удаа хитад зоншоо автобус хүдлээд, наса руу зорёобди. Тиигэжэ хоёр үдэр, нэгэ хүни соо ябажа, үдэшэ оройшог наса ороходоо, Далай ламыннай Будалан гэзэнь али багта хаб гэжэ хараашалан хонирхоо бэлэйбди.

Тээ саана харахадамнай, үндэр хада дээр оршодог бурханай орон - Будалан тобой хо, холошоо яларжа, толоржо, ехэл хүрөөтэй байгаа бэлэй. Зүрхөө хөөрөн бидэнэр зочид буудалда амаржа унтаад, үглөөгүүр эртэ бодож сайлаханай хүүлээр, монгол мүргэлшэдтэй хамта яран, Будалан ошоо хэмди. Үглөөнэй 10 сагнаа үдэрэй 3 саг болотор үндэр түрэлтэ Далай ламын резиденцид орожо, олон тоото субаргануудта дасанууд соо мүргэжэ, гоё найхан бурханууды хаража баясаабди. Далай ламын бурханайнгаа ном үзэдэг, амардаг, эдэе хоол баридаг болон бусад таалганууды хонирхон хаража, сэдхэл дүүрэн ябаа хэмди.

Үндэр түрэлтэ Далай ламын 60 нахатай болоһон дэмбэрэлтэ ойн хүндэлэдэ эндэ үдэр хүнигүй гэхээр заһабарилга боложо байгаа. Хаа хаанагүй олон тоото зула бадаржа, адис, хүжын хангал анхилжа, сэдхэлыемнай арюуджа байхадань, эжы, абын буянгаар, орон нютагайнгаа үргэмжөөр үзэхээлэй найхан мүргэл шүтээнэй нангин газарнууды хаража, мүргэхэ арга боломжодо хүртэнхэндэ була баяртай, сэдхэл дүүрэн нютаг ороноо бусаабди.

Сагаан харын хүндэлэдэ өөрингөө хубита оруулха ехэ түсэбтэй, баян дүршэлтэй байнат... Зүб даа. Сагаан харымнай найдэр хадаа Буряадта ажаһуудаг бүхы зоной найдэр гэжэ бидэ сэгнэхэ зуураа, февралын 27-до, 28-да, мүн мартын 1-дэ оперо болон баледэйнгээ театр соо "Буряад ороной арадууд - Сагаан харын айлшад" гэжэ нэрлэгдэнэ программа бэлдэжэ байнабди. Эндэмнай республикымнай бүхы үндэһэтэдэй түбүүд, онсолбол, шэмээшэг, татаар, эвенк, еврей, солонгос

бусад яһатан, мүн эндэ ажаһуудаг хитад, вьетнам, монгол, түбэд зон, гадна Клаудиа Годиньни түрүүтэй Италини, Англини, Турцини айлшад сугларжа, Сагаалганаа оперно театрай артистнуудтай хамта угтаха юм.

Түбэд ламанарай Сагаан харын уншалга үнгэргэһэнэй удаа элдэб үндэһэ яһатан ёһо заншалаа, хатар дуугаа, наадаая харуулха, эдэе хоолоо, гарай бэлэгүүды бэлэгхэ.

Театрай фойе соо элдэб яһатанай бүтээһэн гар бэлэгүүдэй, эдэе хоолой наймаанай выставкэнүүд, мүн мүрьсөөнүүд, нааданууд үнгэргэгдэхэ байха.

Театраймнай суута дуушад Дугаржаб Дашиев, Тогмит Танхаев, Елена Шараева, Дамба Занданов, Виктория Базарова болон баледэй оркестрай артистнар уран бэлгээ харуулха, дуу хатаргаа, аялга найхан хүгжэмөө харагшадта зориюулха, Сагаан нараар амаршалха юм. Үдэрэй 1 сагнаа биледүүд худалдагдаха, үдэһын 6 часаа Сагаалганай найдэрнүүд эхилхэ гээд мэдүүлэ.

Элдэб арадуудай хабаадалгатайгаар, аргагүй һонин программатайгаар (олон тоото конкурснууд бии) үнгэргэгдэхэ Сагаалганай найрга уринабди, харагшадта хүлээнэбди.

Сагаан нарада, Шара Шорой Бар жэлдэ зондоо юу хүсэхэ байнабта?

Хэр угһаа буряад араднай амгалан тэнюун зантай, сагаан найхан сэдхэлтэй, хүршэ ажаһуудаг арадуудтайа эбтэй эетэй ажаһуудаг байхан ха юм даа. Сэлэнгээр, Баргажанаар ажаһууһан, сүлэгдэһэн декабристнуудыһе буряад зоной найхан наана сэдхэлые, бурхан шажанда хүзгэлдэг байһы нэгэтэ бэшэ тэмдэглэһэн байдаг. Тиимгээ сааһадаашы буряад араднай бусад үндэһэ яһатантаяа эб хамта ажаһуужа, харилсажа байхань болтогой!

Арад бүхэн адли эрхэтэйгээр бурхан шажанаа дэлгэжэ, ёһо заншалаа үргэжэ, яһатан бүхэнэйнгөө үндэһэн үндэһэн хубсаһа, урлал нэргэжэ, эжы абынгаа буян элдэжэ ябаг лэ! Арбаад-хорөөд жэлэй саана буряад дэглээ, малгайгаа үндэһэн наймай хараһан зон гайхалсагша бэлэй. Мүноо Сагаалганай найрнуудта, мүн түрө наранда, найдэрнүүдтэ арал бүхэн өөрингөө үндэһэн хубсаһа, малгай, зүүдхэл шэмэлгэлэтэйгээр үндөөд байхадань, хэды найхан байдаг бэ! Сагаан харын найрнуудта хүн бүхэн үндэһэн хубсаһаа үндөөд, сагаан сэдхэлтэйгээр, сагаан эдэе хоолтонгоор Бар жэлдэ угтаһай!

Нангин шүтээнэй газарнууд тухай, мүн оперо болон баледэй театр соо үнгэргэгдэхэ Сагаалганай хани барисанай үдэшнүүд тухай хөөрөжэ үгэһэндэтай найн даа. Урилгыетнай, бүхы найхан наана хүсэлнүүдыетнай бүхы уншагшадтаа хүргэжэбди. Сагаан нараар, Сагаалганаар! - найн даа. Ерэхээ байһан Сагаан нараар бултание амаршалнаб.

Хүхэ номин огторгой доро, Хурьхэтэ алтан дэлхэй дээрэ Сэбэр агаараар сээжэ зүрхөө арюудхан, Сэдхэл дүүрэн, эбтэй эетэй, Бурхантай буянтай, амгалан тайбан Булта ажаһуухамнай болтогой!

Б.ОРБДОЕВА хөөрөлдэбэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гүнзэн-Норбо ламхай Будалан ордоной дэргэдэ. Бульни альбомһоо.

“...ДААРАНАНИЕ ДУЛЯАСУУЛХА...”

“Эсэһэниие амаруулха, Анһаниие ундауулха, Даараниие дулаасуулха, Үдэһэниие эдээлүүлхэ” - гэшэ найхан наанатай, эльгэ нимэгэнтэй хүнэй энэрхы сэдхэлхээ эхитэй ябадал ха юм даа. Монгол угсаата арадуудай Шэнэ жэлэй - Бар жэлэй - Сагаалганай урда тээ бэлэдхэлэй ехэ хүдэмэрини ябуулагдажа байха үедэ Улаан-Үдэ хотын Лебедевэй нэрэмжэтэ гудамжадахи байшан соо байрладаг “Сэтури” гэжэ эдэһэнэй газарта, пивын баарта орожо гарахадаа, энээндэ эзэлүүдгүй этигэмээр.

Эдэһэнэй энэ эмхи зургаанай директор Валентина Гармаевна Хайдаповатай уулзахадамнай, өөрингөө намтар, гэр бүлэ тухайдаа, ажал хэрэг тухайдаа холошоо хабагша татан, яаралгүйхэнөөр хөөрөбэ.

1954 оной Морин жэлдэ Мухар-Шэбэрэй аймагай Хушуун-Үзүүр нютагай “Знамя Ленина” колхозой хонишод Гарма Буянтуевич болон Долгоржаб Цыреновни Цыдыповтэнэй бүлэдэ Валя басаган түрээһэн намтартай. Хүдөө ажахын суута хүтэлбэрлэгшэ Ц.С.Семеновой ударидалгаар хүгжэн халбарһан колхозой түрүү ахалагша хонишод Гарма Буянтуевич Цыдыпов үнэн шударгы ажалайнгаа түлөө Ажалай Улаан Тугай, “Хүндэлэй Тэмдэг” орденуудаар шагнагдаһан, Россин Федерациин Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэй 2 грамотада, Буряад Республикын Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэй 5 грамотада хүртэһэн байгаа.

Валя хадаа энэ эбтэй эетэй, ажалша бүхэриг бүлын найман үхибүүдэй дээрээ хөөрдохинь болоно. Тус бүлэ үхибүүдээ ажалша бэрхээр, үнэн сэхээр, үүсхэл эдэбхитэйгээр, оролдосо шадабаритайгаар хурган хүмүүжүүлжэ, бултандань шахуу дээдэ эрдэм олгонхой. Эндэһээ багшанар, соёлой хүдэмэрлэгшэд, барилгашад, инженернүүд болон бусад мэргэжэлтэд ургажа гаранхай.

Валентина Цыдыпова нютагайнгаа дунда хургуули дүүргээд, Зүүн Сибирийн технологическа институттай машин ба металл отолдог станогүүдэй технологин факультэдтэ табан жэл соо хуража. 1978 ондо амжалтатайгаар түгэсхэжэ, инженер-механигай мэргэжэлтэй болоо һэн. Эгээл энэ үедэ түрэл нютагынь залуу мэргэжэлтэ уряалан дуудадагыһе байжа болоо.

Холын холын харгыда Ходел оперны хануудлаг, Хангай найхан дайдадаа Хүрэн бусахым уряаладаг Хүхюун зугаа наадатай Хушуун-Үзүүр нютагтай, Хүгжэн хүгжэн урганхай Хушуун-Үзүүр нютагтай...

Гэбэшье жэл үнгэрһэн хойно Валентина Гармаевна Улаан-Үдын гадар трикотажа фабрикын оёдолонд хөтэ хүдэлхээ орожо, арба гаран бригадын нэгэ хүтэлбэрлэжэ захалһан юм. Цехэй начальник Тамара Ильинична Прозоровская залуу бригадтай оролдосо хэшээлые ходоодоо дэмжэжэ, бригаданы оло дахин түрүү нуури олгоһон байха. Бригадын 30 гэгшүүд арба гаран элдэб зүйлэй хубсаһа хунар оёдог һэн. Тиигэжэ оёдолшоной гараар бүтэһэн

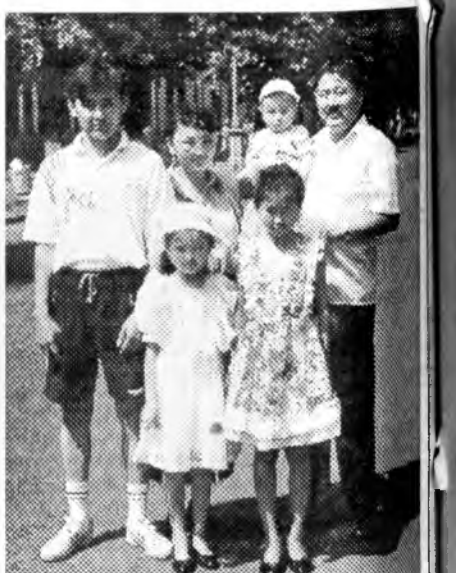
үхибүүдэй болон эхэнэрнүүдэй хубсаһа спортын костюмууд, футбольконууд хүнүүдэй найшагдажа, магазинуудай тагууа дээр хэбтэдэггүй бэлэй.

В.Г.Хайдапова 15 жэл соо фабриктай хүдэлхэдөө, шадамар бэрхэ хүтэлбэрлэгшэ байһанаа харуулаа. Үнэн сэхэ, үүсхэл эдэбхитэй ажалайнгаа түлөө Валентина Гармаевна “Шэн габьяата ажалай тулалдаан” медалъяар, Буряад Республикын Верховно Советэй Президиумэй Хүндэлэй грамотаар шагнагдаһанай.

Наһанайнь нүхэр Баяр Абидуевич Хайданов Хэжнгийн аймагай Загһа нютагта тоонтотон. Тэрэ Валентая хамта институтта хураһан юм. Дээдэ хургуули дүүргээд, Баяр Абидуевич институтта үлэжэ, кафедрада хүдлөөд, саашадаа галам трикотажа фабрикада ажаллахаая орожо, хангагшаар, коммерческэ директорээр хүдлөө һэн. Тээд мүнөө дэлгүүрэй харилсаанай хүшэр хүндэ сагта захиргаанай амаралтада гаранхай.

Тиин нимэ ороо хүшэр сагта хүн бүхэе яажа ажалларха гэшэб гэһэн асууһан шиидхэхэ баатай болоно. Эндэ Валентина Гармаевна дэлгүүрэй харилсаанай ороо нарин оньһо тайлбарилан таажа шадаа гээд тэмдэглэлтэй. “Сэтури” гэжэ эдэһэнэй газар, пивын баар нээнхэн. Баяр Абидуевич нүхэрын энэ хангагша-экспедитор юм. Хорөөд хүн, тэрэ тоодо тогоошоо, официантнууд, барменүүд эндэ хүдэлдэг. Тээд элдэб гүхэлэй салат, бууза, пельмень болон бусад зүйлэй эдэе бэлдэдэг юм. Сагаалганай найдэртэ сагаан эдэе, мяхан табагууд бэлдэгдэхэ. Шэтэһээ боошхотой шивэ асарагдадаг, архи дарһаншы гаргагдадаг. Үсөөхэн хүнтэй коллективта захиал хэжэ, хэн нэгэнэйнгээ түрээһэн үдэрые гү, али ондоошые ойн барыг тэмдэглэдэг заншалтай. Юрэдөө, “эдэ мэдэхэ хүн эдэй нэрэ үргэхэ, эдэ мэдэхэ хүн тогоошной нэрэ үргэхэ” гэдэгтэй зүһэ бүрин эдэ амтгатайгаар бэлдэхэ шадаха хүнүүд эндэ хүдэлдэг байна.

Эбтэй эетэй Хайдаповтанай бүлэ үнэр баян юм. Дүрбэн үхибүүтэй. Ехэ хубуу Чимидын 20 нахатай, технологическа

университедэй экономическа факультэдэй 3-дахи курсы оюутан. Ринчима - Улаан-Үдын 3-дахи лингвистическэ гимназиин 7-дохи, Гарма басаганиинь энэл гимназиин 5-дахи класса хурадаг. Одохон хубуун Дугар Жамсан дүрбэтэйһэн, эхэ, эсэгын эрхэ тангиа юм.

Түгэсхэлдөө Валентина Гармаевна нислэдэйхиды “Сэтуридээ” уриха зуура “Буряад үнэн” сониной бүхы уншагшадые Сагаалганай найдэрээр халуунаар амаршалад, иигэжэ үрэгшэ:

Гарахая байһан Шэнэ жэлдэ Газар дайдамнай үрэгэлтэй байг лэ, Хото, хүдөө нютаг бүхэндэ Хонин төөлэй, сагаан эдэе дэлгэрэлэ! Гаража байһан жэлэний гэр бүхэндэ Гүн жаргалай гэрэлээр саарга лэ! Б.М.ЖИГИТОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Валентина Гармаевна ажадаа; Хайдаповтанай бүлэ. Гэр бүлын альбомһоо.

Ким ВАНДАНОВ

САГААН БАРААР, БУРЯАД ОРОМНИ!

Жаран жэлэй тоогоор жабаа хурал эхилжэ, Жэмбүүр бүрээгэй дуудалгаар сахюусанууд айлшалжа, Сан хэнгэрэгэй долоон сабдаг тодхор зайлуулна. Жарантын сор дүлэтэжэ, сагаалгамнай эхилнэ. Галай дүлэтэй муу зүйлнүүднай Галабаа тойрол дэгдэшэбэ. Зоболон, аюул, бузар сарагданхай, Зосоо ариухуулан тэннишгэбэ. Захатан бурхадаа сөбөрлэн дэлгэжэ, Зудаа бадаран, адисаар утаад, Сагаан эдэгээрэ сэржэм үргэжэ, Сарайнгаа бүүрэгээр тахилаа табья. Хиндэ нама сахюусан айлшалжа, Харанхыда юртэмсээ тойрохонь ха. Хүнүүдэйнгээ тоо бүридхэн баримталжа,

Хайрлан гэдэнэ уярхань ха. Хулгоотэй сагаа хүнүүдэйнгээ дабажа, Хадын шоргоолжондол обгошолдон байхада, Хогоосон юртэмсэдөө наһа наһалагшадай, Хуби заяанда нүлөөлхэнь ха. Наранай элшэ туяржа, Наадамнайшые эдэлбэл даа. Дүхэриг болон хүнүүднай тойрожо, Духаряануудшые мүргэлдэбэ даа. Бүтүү үдэр бүглытэрөө, Бууза, мяханда эсэгшэрнай! хүн хоолтой масаглаашадаараа, Маани, мэгзэм уншалсахам даа. Тэбхэр жэл соо тогтоһон Тооһо хөморолоо шобторжо, Сагаан хараяа угтажа, Сэлмэг сэдхэлээр найрлая лэ.

Хүндэ байдалдаа голхоронгүй, Хүрэхэ даарахадаа гомдонгүй, Хоорондын найрамдал мандаг! Хэрэддээн, шууяан холодог! Үхэр жэлнай үрээжэлтэй байгаа, Үйлэ хэрэгүүдыше олон үзэгдөө. Бар жэлнай ямархан лэ байгша ааб? Бултанаймнай байдал найжархай даа. Сагаалганаар! Үбгэд, хүгшэднай, эхэ, эсэгшэрнай! Сагаалганаар! Аха, эгшэнэрнай, үри, хүүгэднай! Сагаалганаар! Анда нүхэднай, нютаг Оромнай! Сагаан нараар! Сагаан нараар! Сэдхэн байя, зоболон үзэнгүй ябахар!

Манай ай.шан - Доржийн ДАВААШАРАВ

Доржийн Даваашарав 1945 оной шолын 11-дэ Булган аймагай Баян-Агт сомондо түрэлһэн юм. Тэрэ 1975 ондо Монголой багшанарай институт дүүргэжэ, Монголой эрдэмэй академийн хэлэ бэшэгэй болон литературыин институтдай эрдэмтэй хүдэлмэрилэгшөөр хүдэлөө.

Доржийн Даваашарав шүлгүүдэй табан номой автор юм. Гада тэрэ М.Горькийн, А.Блогий, Н.Некрасовой, А.Твардовскийн, А.Софроновой, М.Дудинай болон бусад ород арадай уран зохёолшодой зохёолнуудыс оршуулан байна.

Үсэгэдгэр Доржийн Даваашарав Буряадай нийтын институтта хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандигадай нэрэ зэргэ хамгаалаа. Тэрэнэй бэшэһэн эрдэмэй зохёол соо М.Горькийн уран зохёолой оршуулга тухай хэлэгдэнэ.

Мүнөө бидэ Монголой бэлгтэй уран зохёолшо Доржийн Даваашаравай хэдэн шүлгүүдыс толилхонмай.

МОНГОЛ ХҮН

Хүхэ тэйгэритэ Монгол ороноо зүүдэлжэ, Хүнэй нютагта сэдхэлдээ гуниглан ябанам. Хараһан хүн намайе монгол хүн гэнэ. Хамаг бахархални хаанашье яба - монгол хүн! Хулгоотэй хотын шууяатай ресторан соо Хүхүүртэй айрагаа һанан, амамни хатана. һуудал зоолон хүнгэн машин гар ябахадаа, һургагдаагүй эмниг монгол морин һанагдана. Илдам аашатай сөнхир шодотэй басагадынь Инаг дура харгын хүндэ олмогдотэй Хасар дээрэмни үсэдэ хара шодотэй ханьяа Харахан зүрхэмни сэжынгээ оёорһоо алданагүй. Хулгүй уһатай далайн мандалда аяншалхадаашье, Хүхэ хадаһаа бурьяһан булагайнгаа шэбэнэе үгылнэб. Гэрэлтэ һайхан харин үзэмэрнүүдые хужарлахадаа, Гэрэйнгээ хойморто заларха нарые һананаб. Суранзан бэшэгтэй адатай аялга шагнахадаа, Сонин нугалаа уяхан дуугаа аялгалнаб. Яруу найрай галай дэргэдэ уялгалхадаа, Яһа мяханай таһархай монгол шүлгөө нэмэнэб. Зогсоо зайгүй тэмсэхэ гүйдэлшэ хурдан хулгүй Зорихон нютагтаа хүрөөд, алдалан унадагтал

Золто хин мориной нулимсые зүүдэн дуидаа дуһадуулжа, Зочид буудалайнгаа дэрэдэ хасараа хайруулан һэринэб.

ГАЛАЙ ҮРГЭЛҮГЭ

Гал оодоо! Галтай гуламта оодоо, хоймор оодоо, Гал шөни бодол оодоо, ухаан оодоо! Дүлэн оодоо! Дүлэтэй наһанай хайра оодоо, ушарал оодоо, Дүлэн шэнги бадарһан сэдхэл оодоо, жаргал оодоо! Оодоо, оодоо, галай дүлэн оодоо, Оодолһэн галай эзэн хүн оодоо, Үнөөдэр маргаашын үйлэ бүхэн оодоо!

БИДЭ ГУРБАН ХАЙРАТА

ДУУНЭР БАТСАЙХАН БАТЭРДЭНЭ ХОЁРТОО Зураг шэнги һайхан дэлхэйдэ Зудай зулайгаа гэшхэжэ, Эхын хэбэлһээ мүндэлһэн Эсэгын наран - бидэ гурбан. Төхёолдохон жаргал, зоболонгоо Толто зүрхөөрөө хубаалдажа, Амидаралын шуурга һүриһэн Аха дүүнэр - бидэ гурбан. Гэрэйнгээ тооноор туярһан Гурбан марал - бидэ гурбан. Түбшэн амидаралаа түшэһэн Тулгын шулуун - бидэ гурбан. Монголһоо Д.БАЛЬЖИНИМАЕВ оршуулба.

Николай ДАМДИНОВ

ЯАХАДАА БАРАЙ ДҮҮТЭН МИИСГЭЙ АРБАН ХОЁР ЖЭЛЭЙ ТООДО ОРООГУЙБ

Зүүн-Урда Азин арадуудта иимэ үдэр бии. Эртэ урда сагта Тэнгэрийн Эзэн хаан жэлнүүдтэ нэрэ үгэхэ гэжэ шиидэбэ. Нигэжэ газар дээрэ он жэлнүүдыс тоололгодо эхи табиха гөһн байгаа. Тэнгэрийн Хаан үгэр түргэнөөр амитанай аймагта гүнхалгал тараажа, хамаг амитадыс ордондоо уриба, бодюр гаргаба. Хэлэһэн үдэртэн ан арьяатад ерэжэ, ордон үргөөгэйнь бартаагаар орохо шөготой байба. "Бартаагарамни ангууд яажа һубарилдан ороноб, тэрэ ёһоорнь жэлнүүдэй хубаряе журамнахаб", - гэжэ Тэнгэрийн хаан шиидэбэ. Тэнгэрийн хаанай уржа бүхы зүгэй ангуудта тэрэ дороо түрбэ. Анха түрүүн тэрэ уржа үхэр анхарба. Удаажарангүй, Үхэр замдаа гараба. һүбэлгэн ухаатай Хулгана һүүлэйн үзүүртэ аһалдашоо хэн. Халуун ороной ой соо Бишэн (һармагшан)

Хаан бурханай уржае соносоод, мүн баһал тэнгэрийн ордон тээшэ шамдаба. Хүнгэн ябадалта Бар баһал тишэ зорибо. Туулай һууриһаа гүйшэбэ, Могой шуранаар мүлхибэ. Амитан бүхэн Тэнгэрийн хаанай дуудалгаар мордоо хэн. Тэнгэрийн эрдэм тээшэ гүйжэ ябаһан Нохой харгыдаа Миисгэе хараба. Тэрэнь наранда игаан дууража хэбтээ хэн ха. "Ши юундэ унтажа хэбтээбши, дуулаагүй амитан гүш?" - гэжэ Нохой хашхарба. "Холо болол даа, хашартайш", - гэжэ Миисгэй буршагад гэбэ. Юушые дуулаагүй Миисгэйдэ Нохой ушараа хэлэн алдабашье, аниргүй байба, Миисгэе хэһээхэ гэбэ ха. Тиин юушые хэлэнгүй, саашаа гүйшоо бэлэй. Хэлэгдэһэн сагтан ан арьяатад Тэнгэрийн Хаанай ордондо дүтэлжэ ерэбэ. Ордоной урдахи бартаада Үхэр түрүүлэн хүрэжэ ерэ хэн. Теэд һүүлэйн үзүүртэ аһалдаһан Хулгана энэ үедэ

Үхэрэй нюртан дээгүүр тобжогоносо гүйжэ, тархи дээрэнь гараад, тэндэһээ ордоной бартаа руу хэнһээшые урид хүрэшэбэ ха. Тиин, Үхэр хоёрдохи һуури эзэлбэ. Хаанай соносхолоор ерэһэн амитад бартаа руу нигэжэ һубарин оробод. Хулгана, Үхэр, Бар, Туулай, Луу, Могой, Морин, Хонин, Бишэн, Таһа, Нохой, Гахай. Амитанай аймагһаа арбан хоёр түлөөлэгшэд ерэһэн байгаа. Тиигэжэ, Ази түбиин зарим гүрэнүүдтэ арбан хоёр жэлһээ бүридэһэн дүхэриг бии болоо хэн. Тэнгэрийн хаанай бартаагаар ангууд ямараар һубарилдажа ороо хэм, тон тиймээр энэдүхэриг соо жэлнүүд һубаринан байдаг. Өөрынгөө гэмээр тэрэ үедэ Тэнгэрийн хаанда ерэжэ шадаагүй Миисгэй Нохойдо гомдолтой. Тэрээнһээ боложо, Миисгэй Нохой хоёр хоорондоо эбгүй юм.

Найруулга

ҮНДЭР НОГООН БАЙШАНАЙ ҮНЭТЭ ЗҮЙЛНҮҮД НАЙШААГДАА (ХОРИН МУЗЕЙ ТУХАЙ)

Колхозойнгоо автобусоор Мужыхаһаа гараад, улаагай харгыда ороодлэ, баруулжаа Хори зорибобди. Багшанартаяа 20-ёод хүн боложо, эхэ дуутай-шуутай хүхюутэйгээр Хори нолаг мэдэнгүйгөөр буужа ерээ хэмди. Буун сасуугаа, бидэ сэхэ музейдэ ороо хэмди. Музейн таһалганууд соогуур элдэб үнгын амитадыс хараабди. Үшөө тийгээд буряад угсаата зонингоо үндэһэн хубсаһа, аха дүү болохо ород зонингоо үндэһэн хубсаһа, амһартыень хаража, эхэ гоёшоогоо хэм. Ханада үлгөөтэй байһан элдэб үнгын зурагуудыс хаража, эхэ омогорхохоор байгаа. Илангаяа модоор хэгдэһэн, гоё шэрээр шэрдэгдэһэн "Анаагай дасан" гэжэ нэгэ багахан бүтээл намда тон найшаагдаһан юм. Хори тосхон ехэ байнал даа! Үбэлэй үдэр богони даа, тийһээр байтараа һөөргөө гэртээ

бусаа хэмди. Тийхэдэ Хорин музей би ехээр гоёшоожо ерээб. Маанадыс Хорин музей абаашажа харуулан багшанартаа ехэ баяр хүргэхэ байнаб! Музей хараһанайнгаа һүүлдэ "Хорин музей" гэжэ шүлэг бэшээ хэм. Тэрэнээ эндэ хабсарганам: Үндэр ногоон байшанай Үүдэ татажа ороходомнай, Элдэб үнгын амитад Угтажа мание байгаа хэн. һаруул үндэр таһалганууд соонь Тааруулан табиһан зүйлнүүд Нюдэнэй хужар болгон Хаража гоёшоон гараа хэм. Аяна РИНЧИНОВА, Яруунын аймагай Мужыхын дунда һургуулийн 9-дэхи классай һурагша.

Сагаалгание угтуулан

ШАГАЙ НААДАН

Шагай наадан шашагхан, Шашагханыше һаа, зугаатай гаа. Шамтай наадан зугаалжа, Сэдхэл зүрхэм хүхинэл гаа. Хонхо бүхыс орхилсожо, Холынгоо айлантай наадая гаа. Хонжоо мүрьсөө табижа, Хоюулаа һорёо хээл гаа. Танай, манай гар соо Таба гурба байнал гү? Таажа мэдэхын аргагүйл Табижа, бодожо үзээл гаа. Ахай, абгайнар шүүржэ, Абаад хаяжал байнал гаа. Алинишныше шүүрээ һаа гээд, Арайл битнай бираналгүйб гаа. Хэнэй мориной түрүүлхыс Хэныше таажа шадахагүйл гаа. Хэтын холын харгыда Хээээшыс минихи гарахал гаа. Яһан шатарай мүрьсөөндэ Яаража, тэбдгээ оролсобоб. Ягла шаг-дуг маагдлаад Яажашье ядаг хонжогдобоб. БАТА-ЖАРГАЛАЙ Сэрсэгма хэблээдэ бэлдэбэ. РЕДАКЦИ БАА: Сагаалганай хүндэлээдэ Сэрсэгма абгайн эльгээһэн шүлэгтэ хүгжэм зохёогоод туршыт гэжэ ханданабди.

байгал шадарай нютагүүдта

БУРЯАД АРАДНАЙ МАНДАХА БОЛТОГОЙ!

Буряад зоной ажауудат Усть-Ордагай, Агын округуудан, Буряад ороной мэргэжэлтэ дуу, хатарай ансамблынуудай артистуудай хамтын концерт-наадаан Буряадад ороно болон баледей театр соо февралын 18-да эгтэ түрүүшынхнээ үнгэргэгдөө. Тус хэмжээ ябуулга Буряад Республикын 75 жэлэй ойдо, мүн Сагаан нарын хүндэлээдэ зориулагданан юм. Республикын Соёлой болон искусствын шигтгын жасын президент, Россин Федерациин соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ Н.Ю.Мадуев оролто үгэ хэлэхэдээ, "Бүхы үндэһэн арадай ехэ найндэр болог лэ" гэжэ тэмдэглэһэн байна.

Владимир Таршинаев, мүн ёохор, монгол хатар шадмар бэрхээр хатархан артистууд халуун альга ташалгаар утгагдаа.

Агын округтоо "Амар сайн" ансамбляда (хүтэлбэрилэгшэнь Б.Ж.Абидуев) дууладаг, хатардаг артистууд Доржо Болотов, Цэрэгма Будаева, Мүнхэ Цыденов, тинхэдэ Владимир Жамсарановой найруулан хатарнууд "Браво!", "гоё-оо!" гэхэн хашхараагаар үдэшгэдэжэ, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ.

"Байгал" ансамблин (хүтэлбэрилэгшэнь Н.Б.Шагдырова) хүтэмшэн Баттүвшин, дуушан С.Сандитова, морин хуур, мүн ятаг дээрэ наададаг бүлгүүд бэлгэ шадабария гэршэлбэ. Саашадаа харилсаха түсэбтэй ансамблынуудай хүтэлбэрилэгшэд, ВАРК-ын президент Д.Н.Д.Дугаров, Буряад арадай Конгрессэй президент Е.М.Егоров, Улаан-Үдэ хотын мэрий тушаалда кандидат Г.А.Айдаев болон бусад артистууды амаршалаа, найн хайхание хүсөө.

Б.ОРБООДОВА. ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: хани барисанай хатар наадан.

А.БАТОМУНКУЕВАЙ фото.

Эндэ хүнэй хүлөө гэшхэхэ газаргүй гэхээр зон олоор суглараа. Буряад арадайнай үндэһэн искусствые шэмэглэһэн найхан номернуудаа мэргэжэлтэ ансамблынууд харуулаа.

Усть-Ордын округтой "Талын аялганууд" ансамблин (хүтэлбэрилэгшэнь А.Б.Бутуханова), дуушад - А.Линховоинон нэрэмжэтэ конкурсын лауреадууд Дарижап Таршинаева, Александр Намжилов, Россин Федерациин габыята артист

ТҮРҮҮШЫН ТРОЛЛЕЙБУС ЗНЬАБАРИПАГДАА

Дэлүүрэй эрхэ байдалда дадан ороһон Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводто һүүдэй үедэ ямар юумэн заһабарилгаданагүйб даа? Агаараар шидэхэ самолёт, вертолётдоо бэшэниинь гэбэл, алдуу болохогүй ха. Уһан дээрэ тамарха онгосыншы захилай эрээ хаа, ядуургүй бүтээжэрхихэл байха.

Автомашина, трактор, комбайнууды заһажархидаг болоһыень зон гайхсахаяа болонхой. һүүдэй хэдэн жэлүүдтэ трамвай заһадагын мэдэжэ.

Харин энэ завод хаяхан түрүүшынхнээ троллейбус заһабарилжа, эзэдтэнь тушааба. Ушарын хэлэбэл, үнгэрөөшэ зундаа Эрхүү хотоһоо хоёр троллейбусэй асарагдахада, заһабариаха зэр зэмсэг технологическа документаци гэхэшэлэн олон юумэ бэлдэхэгдээгүй байгаа.

Ахамад технолог болон конструкторай таһагай

хүдэлмэрилэгшэд В.Б.Рыжугай бригадын хүдэлмэришэдэй ехэхэн хүсэл оролдолгоор заһабарила бүтээгдэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мүн техническэ хангалын болон комплектацин таһагуудай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхы хэрэгтэй юумыень олоһон ашаар түрүүшын троллейбус заһабарилгада гэжэ хэлэхэ ёһотойбди.

Эрхүү хотын троллейбусэй депогой начальник А.Е.Шичкин ержэ харахадаа, заһабарилгадан яһала сэгнэлтэ үгөө. Гэбэшь, энэ троллейбусэй мүлиртэрөө хүдэлхыень шалгахаяа, заһабарилахаяа локомотив-вагон заһабарилгын заводой бүлэг хүдэлмэрилэгшэд Эрхүү ошонхой.

Хоёрдохи троллейбусээ хээзэ заһабарила дүүргэхэн мэдэгдэнгүй. Гэбэшь цехэй начальник П.Ф.Кравцовоой хэлэхээр, шэнэ машина заһабарилажа хурахаар коллективийн гэшүүд эрид

зоригжонхой.

Гэхэтэй хамта Эрхүүгэй авиационно заводто троллейбусүүды заһабарилдаг болохон гэжэ хураг дуулданхай. Иигэжэ нэгэ захишанайнгаа алдагдаашы наань, Шэгэ хотын, Монгол ороной захилнууд ерэхэ байха гэжэ хүлээгдэнэ.

Энэ троллейбусэй хажуугаар үшөө нэгэ шэнэ зүйл - электричкын секци заһабарилгадажа, түрэл хотымнай локомотивай депо эльгээгдээд, баһа шалгалта гарахаар хүлээгдэнэ.

Мүн энэ жэлдэ 30-аад трамвай заһабарила түсэб хараалагданхай. Хэды хүндэ хүшэршы наань, хүдэлмэришэдэй нгөө оролдолго, шадабарин ашаар хүсэхэн зорилгонуудаа локомотив-вагон заһабарилгын завод бэлүүлэхэ байха гэжэ найдаа.

Т. НИМБУЕВ.

МУЛЬҺЭН ДЭЭРЭХИ ТУЛАЛДААН

Үнгэрһэн амаралтын үдэр Үдэ голой шэнэ хүүргин хажууда зон олоор сугларһан байна. Шалгаганын гэхэдэ, Романовой хургуулин Улаан-Үдын ба Гусиноозерскын филиалууд ехэ һонин хэмжээ ябуулга үнгэрөө бшуу.

Нэн түрүүн Үдэ голой мультһэн дээрэ агаарай-десантна сэрэгүүдэй түлөөлэгшэд шадабарияа харуулаа нэн. һүүлээрнь Романовой хургуулинхиддүй дүршэлөө элрхэйлбэ. Саһаар

баригданан хэрэмые дайлан абахые романовцууд харуулаа.

Эндэ довтологшод шүүжэ гараа. Тулалдаанай эсэстэ тул абаха гэхэн зорилго табигданан байгаа. Добтологшод эндэ баһа шалгарба.

Тус хэмжээ ябуулга февралын 23-да - Эсэгэ ороноо хамгаалагшын үдэртэ зориулагдаа.

Б.ЧИМИТЦЫРЕНОВ, БГУ-гай оюутан.

АРАДТАЙ ХҮНДЭТЭЙ БАЙҺАНДАНЬ...

Францин соёл, искусство, литература хүгжөөхэ, арадуудай хоорондо эб найрамдалай харилсаа, холбоо тогтоохо зорилготойгоор бин болгодоһон "Мондесант" гэжэ эблэл Х.Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театрта "Алтан пальма" гэхэн шан олгобо.

Росси гүрэн соһооһо гол түлэб 600 театрай оройдоол 34-ниинь уласхоорондын нимэ шанда хүртэһэн юм гээд мэдээсэе. Тус

театр мүн лэ репертуарайнгаа талаар арадтаа хүндэтэ байһанайнгаа ашаар нимэ шанда хүртэбэ гэхэн тэмдэглэгдээ. Мүнөө театрайнгаа шэнэ программаар ажалаа ябуулаа. Театрай дэргэдэ циркын хургуули нэвдээд үнэ нугархай хүүгэдые хургажэ байһандань найшаалтай. Энэ жэлэй март нарын һүүд багас бүлэг үхибүүдын Франци Итали ошожо, бэлгэ шадабария харуулахада, тэндэхи зонинь буряад арадайнгаа ехэ гуримуудтай танилсуулаха юм.

Г.ЗАНАЕВА

СЭДЬХЭЛ ХҮДЭЛГЭМЭ СЭНТЭЙ УУЛЗАЛГА

Буряад ороной элитэ поэтууд Дондок Улзтуев Георгий Дашабылов хоёрой мүнхэ дурасхаалда зориулагданан уулзалга Х.Намсараевай нэрэмжэтэ уран зоһолой музей соо байһа оной февралын 18-да болобо. Энэ музейе даагша Саран-Гэрэл

шэнжэлэгшэ, эрдэмэй кандидат М.Ц.Намжилова гэгшэд яажэ үелжэ ябаһан тухайгаа энэ сугларагшадай сэдьхэн хүдэлгэмөөр дурсаба.

Дурасхаалта уулзалгага хабаадаһан лицей-интернадай хурагшад, БГУ-гай оюутад элитэ поэдуудэй шүлэгүүдые уранаар

Сультимовна Гунгарова дурасхаалай уулзалга нээжэ, Дондок Улзтуев Георгий Дашабылов хоёр буряад поэзиин хүгжэлтэдэ онсо сараа үлөөһэн арадайнай үзүүр хүбүүдэй нэгэн гэжэ онсоолоод, уулзалгада уригданан Буряадай гүрэнэй университетэй оюутадтай, Буряад үндэһэнэй республиканска 1-дхи лицей-интернадай хурагшадтай танилсуулаба.

Буряад Республикын арадай артист Чингис Гуруев поэдуудэй элдэб үедэ бэшэһэн эрхнм шүлэгүүдэйнь дээжые уран гоёр уншажа, эндэ сугларагшадай анхаралые абаһаар лэ эзлээд орхибо.

Дондок Улзтуев Георгий Дашабылов хоёртой хани халуунаар нүхэсэхэн республика соогоо мэдэжэ уран зоһолошод, Ц.Р.Галанов, С.С.Цырендоржиев, Б.С.Дугаров, Г.Г.Чимитов, Ц.Б.Цырендоржиев, композитор Б.О.Цырендашиев, БГУ-гай профессор, эрдэмэй доктор Д.С.Сандитов, поэдай хани нүхэр В.А.Улзтуева, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат, доцент М.М.Хамгушкеева, поэдай хани нүхэр З.Л.Дашабылова, залууһаа бүлөөрөө нүхэсэхэн К.Г.Вандановтан, уран зоһеол

уншажа, бултанни баясуулаа. Уулзалгын түгэсхэлдэ Буряад Республикын арадай артистка Хажидма Аюржанаева Буряад Республикын соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ, композитор Баяр Батодоржиев хоёр Дондок Улзтуевтай, Георгий Дашабыловтой мэдэжэ дуунуудайнь дээжэнүүдые гүйсэхэхэн байна. Улаан-Баатарта хаяхан үнгэрһэн Уласхоорондын конкурсдо Гран-при абаһан Дамба Занданов Георгий Дашабыловтой үгэ дээрэ Анатолий Андреевэй зоһоһон "Хэжэнгэмин" гэхэн дууе дээдэ хэмжээндэ гүйсэхэхэе, бултанай сэдьхэн доһоуулаа.

Энэ уулзалгаһаа дэлгэрэнты тоосоон хожом гараха.

Д.ХУБИТУЕВ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: уулзалгын үедэ. Г.САМБЯЛОВАЙ фото.

ШАЛГАХА, ТУ҂АЛХА ЗОРИЛГОТойгоор

"Хойто зүгэй үхибүүд" гэхэн республиканска программа соносохондой. Энэ хэмжээ ябуулгын Хойто-Байгалай аймагта ямарар бэлүүлэгдэжэ байһы шалгахаяа, мүн энэ хэрэгтэ бодото туһаламжа үзүүлэхэ зорилготойгоор Буряад Республикын Арадай Хуралай бүлэг депутатууд, республикын Правительствоин түлөөлэгшэд тинишэ ошобо.

Б.БОДИЕВ

Table with 2 columns: Name and Address. Row 1: Цырегма Балдановна БАЛДАНОВАГАЙ, Хайрата эхэ. Row 2: Цырегма Балдановна БАЛДАНОВАГАЙ, Хайрата эхэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Advertisement for the editorial office of 'Burian' newspaper. Includes address: 670000, Ulan-Ude, Kalendarskiy prospekt, 23. Phone numbers: 21-50-96, 21-54-54, 21-68-08, etc. Also lists the editorial board members.